

Pohorelský hlásnik 2013/04

informačné noviny Obce Pohorelá; ročník IX.; APRÍL 2013; - ZADARMO -

Likvidácia pevného domového odpadu v roku 2012

Výdavky – spolu vo výške 35.681,94 €

Vývoz komunálneho odpadu: 25.287,84 € Finančné prostriedky sa použili na zber, vývoz a uloženie zmesového komunálneho odpadu z domácností a z podnikateľských prevádzok na skládku. Zmesový komunálny odpad a drobný stavebný odpad z domácností a podnikateľských prevádzok v obci Pohorelá (a miestnej časti Poh.Maša) je zbieraný do zberných 110-litrových KUKA-nádob a plastových 120-litrových zberných nádob umiestnených pri každom rodinnom dome a podnikateľskej prevádzke a do 26 kusov 1100 litrových kontajnerov rozmiestnených pri bytovkách, obchodoch a cintorínoch. Odvoz odpadu sa uskutočňuje každý druhý týždeň. V roku 2012 sme vyviezli **341,595 t zmesového komunálneho odpadu**. Zber a vývoz komunálneho odpadu realizuje dodávateľská firma Brantner Gemer. Vďaka dostatočnému množstvu zberných nádob a hustej frekvencii zberov má Obec Pohorelá v súčasnosti zabezpečenú najefektívnejšiu likvidáciu odpadu na Horehroní. Obecný úrad poskytuje od roku 2010 našim občanom a podnikateľom bezplatne plastové 120-litrové zberné nádoby výmenou za poškodené KUKA-nádoby. Obci zapožičala 770 ks týchto nádob bezplatne firma Brantner Gemer.

Separácia a recyklácia odpadu: 3.151,96 € Finančné prostriedky sa použili na zber a odvoz separovaných zložiek odpadu - plasty, sklo, elektroodpad, nebezpečný odpad, papier, kovy. Zber uskutočňuje obecný úrad prostredníctvom pracovníkov aktivačných prác. V roku 2012 bol v obci vyseparovaný a odvezený odpad:

plasty 15,699 t; sklo 39,847 t; kompozitné obaly 0,050 t; kovy 0,02 t; papier a lepenka 10,770 t; obaly z papiera a lepenky 1,0 t; vyradené elektrické a elektronické zariadenia 2,065 t; nebezpečný odpad 1,53 t; textilie a šatstvo 4,559 t

Zber plastov uskutočňuje každé 4 týždne obecný úrad. Následne po odvoze firmou Brantner je tento odpad v prevádzkach firmy ešte separovaný o ďalšie zložky.

V roku 2012 uskutočnil obecný úrad zber elektroodpadu a nebezpečného odpadu 3-krát. Tento odpad bol následne následne odvezený a spracovaný firmami Brantner Gemer a ElektroRecykling B.Bystrica.

Zber papiera sa uskutočňuje formou výkupu od občanov, ktorý realizuje firma Brantner Gemer. Okrem vyvezených odpadov sa v obci ešte separujú a zbierajú opotrebované tonery do tlačiarň a batérie. Tonery je možné odovzdať do zbernej papierovej krabice na chodbe obecného úradu. Zberné nádoby na baterky sú v každej predajni na území obce. Z obce bolo v roku 2012 taktiež vyvezené nezistiteľné množstvo šrotu a kovov, ktoré vykúpili od občanov podomoví výkupcovia. V roku 2012 bolo do domácnosti v Pohorelej a Pohorelskej Maši bezplatne zapožičaných 670 domácich kompostérov. Obec zakúpila tieto kompostéry v roku 2011 z dotácie z Environmentálneho fondu.

Obecný úrad v Pohorelej uskutočnil v apríli zber nepotrebného a obnoseného šatstva a textílií. V rámci tohto zberu bolo v obci zozbierané a odvezené cca 2,5 tony šatstva. Zber sa konal pre neziskovú organizáciu Pomocný anjel, Podbiel. Vyzbierané obnosené šatstvo a ďalšie odpadové textílie n.o. Pomocný anjel následne roztriedi a ponúkne zariadeniam ako sú nemocnice, detské domovy alebo domovy dôchodcov. Nevyužitá časť je určená ako druhotná surovina na recykláciu. V druhej polovici roka 2012 sme uzavreli zmluvu s firmou Ján Botto, Dolná Mičiná, ktorá zastupuje poľskú firmu WTORPOL. Na základe tejto zmluvy boli obci poskytnuté bezplatne 3 špeciálne kontajnery na zber obnoseného šatstva a textílií. Firma zabezpečuje taktiež bezplatne odvoz textílií z týchto kontajnerov. Časť najlepších odevov sa dostane prostredníctvom charitatívnych organizácií (Poľský červený kríž, Charita ...) najviac potrebným osobám, ostatné sú určené na recykláciu.

Veľkoobjemové kontajnery: 7.242,14 € Obecný úrad zabezpečil v jarných a jesenných mesiacoch zber veľkoobjemového odpadu a to pristavením 20 kusov veľkoobjemových kontajnerov vo všetkých častiach obce. Z obce sa vyviezlo **9,720 t odpad z čistenia ulíc a 85,72 t objemného odpadu** (dvojnásobné množstvo oproti roku 2011!). Prenájom a odvoz VOKov a objemového odpadu zabezpečuje dodávateľská firma Brantner Gemer.

Prijmy – spolu vo výške 26.204,30 €:

Prijem predstavuje poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady **od domácnosti 21.031,03 € a od podnikateľských subjektov a právnických osôb 5.173,27 €**

Evidované nedoplatky na poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady k 31.12.2012 boli vo výške 1.831,24 €.

(z toho: 22 fyzických osôb spolu 1.604,89 €, 3 fyzické osoby - podnikatelia 160,90 € a 1 právnická osoba 65,45 €)

Obec na náklady spojené s likvidáciou pevného domového odpadu z domácností a podnikateľských prevádzok doplatila zo svojho rozpočtu 9.477,64 €.

ZBER ELEKTROODPADU

sa uskutoční: **v utorok 23.4. v Pohorelskej Maši, v stredu 24.4. v Pohorelej – nižný koniec (od školy dole) a vo štvrtok 25.4. v Pohorelej – vyšný koniec (od školy hore).**

Elektroodpad sa bude odvážať v dopoludňajších hodinách – pracovníci vynesú elektroodpad zo dvorov aj domov, len je ho potrebné nahlásiť na obecný úrad.

Zbierajú sa: veľké a malé domáce spotrebiče, telekomunikačné zariadenia, spotrebná elektronika, svetelné zdroje, elektronické nástroje a náradie, zdravotnícke prístroje, elektrické automaty, počítače.

V tom istom čase bude aj zber autobaterií

2% z daní

na verejnoprospešné účely

Zamestnanci môžu ešte do 30. apríla prispieť 2% z odvedených daní na verejnoprospešné aktivity neziskových organizácií - na podporu kultúry, športu a aktivít v našej obci.

O 2% Vašich daní sa tento rok v našej obci uchádzajú:

Občianske združenie

OPORA Pohorelá,

Kpt.Nálepku 291, Pohorelá, IČO: 37891324

Občianske združenie PLŤ,

Pohorelská Maša 84, Pohorelá, IČO: 37824856

**SAMI ROZHODNITE,
KTO POTREBUJE VAŠE DANE**

Napriek veľkému množstvu veľkoobjemových kontajnerov a pravidelnému odvozu odpadov sa stále nájdu jedinci, ktorí bezohľadne znečisťujú obec a jej okolie. Takúto skládku vytvoril na Hrabľoch „neznámy“ automechanik po prerábke svojho Fiatu.

PODUJATIA V OBCI POHORELÁ

Starší žiaci (do 15 rokov) - II. liga – skupina JUH
Rozpis futbalových zápasov 1. FK Horehron
v jarnej časti sezóny 2012/2013:

14. kolo	St 01.05.2013 10:00	MFK N. Baňa - 1. FK Horehron
15. kolo	St 08.05.2013 10:00	1. FK Horehron - Detva
16. kolo	So 22.06.2013 11:00	Žarnovica - 1. FK Horehron
17. kolo	Ne 14.04.2013 13:00	1. FK Horehron - Poltár
18. kolo	Ne 21.04.2013 13:00	Lučenec - 1. FK Horehron
19. kolo	Ne 28.04.2013 13:00	1. FK Horehron - Tornaľa
20. kolo	So 04.05.2013 10:00	Fišakovo - 1. FK Horehron
21. kolo	So 11.05.2013 10:00	Revúca - 1. FK Horehron
22. kolo	Ne 19.05.2013 13:00	1. FK Horehron - Tisovec
23. kolo	So 25.05.2013 10:00	B. Štiavnica - 1. FK Horehron
24. kolo	Ne 02.06.2013 13:00	1. FK Horehron - R. Sobota
25. kolo	So 08.06.2013 10:00	Č. Balog - 1. FK Horehron
26. kolo	Ne 16.06.2013 13:00	1. FK Horehron - Krupina

Mladší žiaci hrajú svoje zápasy 2 hodiny po začiatku zápasov starších žiakov. 1. FK Horehron odohrá svoje domáce zápasy na futbalovom ihrisku v Pohorelej.

1. FK Horehron je po jesennej časti v tabuľke na 10. mieste.

UPOZŇUJEME občanov, že ŽLTÉ VRECIÁ SÚ URČENÉ VÝHRADNE NA ZBER PLASTOV. Firma Brantner žlté vrecia s uloženým zmesovým odpadom neodoberie! Rovnako náhradné žlté vrecia poskytne Obecný úrad v Pohorelej bezplatne IBA NA VÝMENU za plné žlté vrecia s plastmi.

Termíny zberu komunálneho odpadu

3.4.	17.4.	1.5.	15.5.	29.5.
------	-------	------	-------	-------

Žiadame občanov, aby si nádoby vyložili pred brány už deň vopred, pretože sa zbiera od 7:00 hod.!

Termíny zberu plastov

2.-3. apríl	29.-30. apríl	28.-29. máj
-------------	---------------	-------------

Žiadame občanov, aby vykladali len plné a zaviazané vrecia. (Nezabudnite plastové fľaše stlačiť, aby sa zmenšil ich objem)

Veľkonočný rapid 2013

V sobotu 30.3.2013 sa uskutočnil už 12. ročník Veľkonočného turnaja v Pohorelej. Aj napriek nepriaznivým poveternostným podmienkam na cestách si prišlo zmerať svoje sily 42 hráčov z celého Slovenska. **Najlepšie si počínal a víťazom sa stal FM Kolesár Milan z Bratislavy** - ind.člen. Druhý v poradí skončil najvyššie nasadený - Tauber Marek z TJ Slávia Košice, na treťom mieste sa umiestnil - Hoták Marian z Kdv Kežmaro, taktiež na 4. a 5. mieste skončili jeho oddieloví kolegovia - Šromovský Jozef a Tropp Oliver. Najlepší dôchodca sa stal Juraj Kubiš z ŠK Magnezit Jelšava, najlepší žiak Bango Lukáš z ŠK Komplet Modranka a z domácich hráčov Jozef Kanoš.

Umiestnenie domácich: 18. Jozef Kanoš, 30. Milan Baksa, 31. Marika Šágiová, 33. Peter Kanoš, 36. Štefan Syč,

Organizátori ďakujú všetkým, ktorí pomohli a prispeli k hladkému priebehu podujatia.

- Jozef Kanoš -

Štúdio RTVS Banská Bystrica a
Park kultúry a oddychu Banská Bystrica
Vás pozývajú na
verejnú rozhlasovú nahrávku folklórneho koncertu

Hrajteže mi, hrajte

v piatok 19.4. 2013 o 19.00 hod.
v Banskej Bystrici v aule Beliana (Tajovského 40)

Účinkujú: **Veronika Bodnáríková, Anna Jakubíková**, Ženská spevácka skupina **Trnki**, Mužská spevácka skupina **Kráľova hoľa** z Pohorelej,
ľudová hudba **Jána Maka**
vstupné: 8,-€

Preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku požiarov v prírodnom prostredí

Po dlhej zime sa jar začína ozývať zbudnením prírody, pohybom živočíchov, ale aj činnosťou človeka. Zvýšené riziko prinášajú typicky jarné požiare, spôsobené neopatrnosťou pri spaľovaní odpadov v záhradách alebo v lesoch. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Brezne chce upozorniť najmä pred tradičným nešvárom – vypaľovaním suchej trávy, čo je činnosť veľmi nebezpečná a zo zákona zakázaná. Bohužiaľ, ani jeden rok nie je výnimkou.

Málokto si uvedomuje, že tieto aktivity priamo ohrozujú ľudské životy! Oheň v otvorenom priestore sa môže veľmi rýchlo vymknúť kontrole a spôsobiť tak škody nielen na životoch, ale aj na majetku či v životnom prostredí, ale tiež aj ekologické škody, napr. stratou časti lesa. Stačí trocha nepozornosti, či panika. Pamätajte na to, že vypaľovanie porastov je podľa zákona o ochrane pred požiarom striktné zakázané! V prípade porušenia tohto zákazu hrozí podľa zákona fyzickej osobe **pokuta až do výšky 331 €**, resp. v blokovom konaní do výšky 100 €, právnickej osobe alebo fyzickej osobe - **podnikateľovi môžu hasiči uložiť pokutu až do výšky 16 596 €**. V roku 2012 bolo za porušenie zákazu vypaľovania porastov bylín, kríkov a stromov uložených šesť sankcií z toho tri boli riešené v blokovom konaní a tri v rozkaznom konaní, ďalej bola pri vypaľovaní usmrtená jedna osoba.

Pre občanov platí povinnosť rešpektovať zákazy a príkazy, ktoré vyznačujú vlastníci a užívatelia lesných pozemkov:

- zakaz zakladania ohňa v priestoroch a na miestach, kde by sa oheň mohol rozšíriť (záhradkárske a chatové oblasti v blízkosti lesa, opekačky v lesných porastoch mimo určených a vyznačených miest a pod.),
- zakaz vypaľovania suchej trávy a porastov, bylín a kríkov,
- zakaz fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru

Fyzické osoby by mali vyššie uvedené opatrenia a zákazy rešpektovať hlavne v čase tzv. „zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov“, t.j. v jarnom a dlhotrvajúcom teplom a suchom počasí.

Ak už k požiaru došlo, platí pre každého občana povinnosť:

- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- požiar v malom rozsahu môžeme uhasiť improvizovanými prostriedkami (haluz, alebo vrecovina „ubijeme oheň“, čím zamedzíme prístup vzduchu a tým ho uhasíme, resp. vykonáme nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,
- ak máte po ruke vodu, majte šaty vždy mokré a dýchajte cez mokrú ochrannú šatku,

Skoré spozorovanie požiaru je najdôležitejšie, každá sekunda je dôležitá! Ak začne horieť, napr. tráva okolo ohniska a sme dostatočne pripravení, väčšinou sa požiar dá v zárodku uhasiť. Ak nie, okamžite volajte hasičov na tel. číslo **150** alebo **112**!

Prajeme Vám pokojné prežitie jarného obdobia bez zbytočných požiarov.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Brezne

Rímskokatolícka farnosť Pohorelá
Občianske združenie Kresťan Brezno
Banskobystrický samosprávny kraj

Vás pozývajú na slávnostný
veľkonočný benefičný koncert

PLESAJME-VO VZKRIESENOM
(alebo Život Krista)

21.4.-2013 (nedeľa)
o 15:00 hodine
v kostole Sedembolestnej Panny Márie
v Pohorelej

Účinkujú:
Chrámový zbor apoštola Pavla Brezno
spevokol farnosti Pohorelá
spevokol CZ ECAV
Hranovnica

Hostia programu:
Zuzana Hrončeková (cimbál)
Miroslava Špiláková (klavír)

Príďte!
Ochotného a štedrého darcu miluje Boh!

Uznesenie Obecného zastupiteľstva Pohorelej zo zasadnutia zo dňa 27.3.2012

Obecné zastupiteľstvo Pohorelej

A. BERIE NA VEDOMIE:

1. správu o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Pohorelá za rok 2012;
2. informáciu hlavnej kontrolórky o výsledkoch kontroly;
3. správu komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov obce o podaní písomného Oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov starostu obce za predchádzajúci kalendárny rok v zmysle zák. NR SR č. 357/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov;
4. informáciu o bilancii hospodárenia za rok 2012;
5. informáciu o zbere a likvidácii komunálneho odpadu v obce v roku 2012;
6. berie na vedomie žiadosti o odpredaj pozemkov občanov p.Jána Janošku (Clementisova 726) a Ing. Milana Tešlára (Clementisova 727)

B. SCHVAĽUJE:

1. návrhovú komisiu v zložení: Ing. Rastislav Raši, PhD., Mgr. Jozef Šajša, Ján Šulej;
2. overovateľov zápisnice: Ing. Jozef Baran, Ján Haluška;
3. plán vykonávania štátneho odborného dohľadu nad miestnymi a účelovými komunikáciami v obci Pohorelá podľa §3c ods. 1 písm. d) zákona č. 135/1961 Z.z. o pozemných komunikáciách v znení neskorších doplnkov:
 - ulice Clementisova, M.R.Štefánika, Orlová, Partizánska, Jánošíkova, Pod Brezinou: máj 2013
 - miestna časť Pohorelská Maša: august 2013
 - ulice Hviezdoslavova, Jesenského, Za Vršok, Športová, Školská (Sihla), Nová: október 2013Štátny odborný dohľad vykoná Spoločný stavebný úrad v Polomke v súčinnosti s komisiou pri OZ pre stavebné veci a verejný poriadok.
4. členský príspevok do Verejno-súkromného partnerstva Horehron na rok 2013 vo výške 0,25 € za obyvateľa obce;
5. dodatok č.8 k zmluve o spoločnom obecnom úrade na úseku opatrovateľskej služby;
6. trojpäťtinovou väčšinou poslancov zámer prevodu majetku obce – predaj vlastníckeho podielu 1/1 pozemkov KN-C parc. čísla 2456/1, 2456/2 a 2456/3 v k.ú. Pohorelá, zapísaný na LV č. 654 z dôvodu hodného osobitného zreteľa v súlade s §9a ods. 8 písm. e) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov;

C. NESCHVAĽUJE 1. zámer odpredať časti pozemku KN-C 778;

D. ŽIADA:

1. starostu obce v súčinnosti so spoločným stavebným úradom zabezpečiť kontrolu dodržiavania § 26 ods. 6 vyhlášky č. 532/2002 Z.z. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu.- predovšetkým pri stavbách v susedstve miestnych komunikácií – a prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. (šíkma strecha stavby so sklonom strešných rovin strmsšia ako 25° musí mať zachytávač zosúvajúceho sa snehu.);
2. starostu obce na základe sústavných sťažností občanov intenzívne jednať o riešení havarijnej situácie cesty I/66;
3. starostu obce vyriešiť kolaudačné závädy na stavbách realizovaných v predchádzajúcom období;
4. starostu obce zistiť možnosti spôsobu splatenia dlhu Hokejového klubu Pohorelá za spotrebovanú elektrickú energiu v posilňovni;

E. UKLADÁ:

1. hlavnej kontrolórke vykonať kontrolu uzavretia hmotnej zodpovednosti o majetok obce;
2. hlavnej kontrolórke preveriť riešenie sťažností občanov;
3. hlavnej kontrolórke zistiť úväzky hlavných kontrolórov a platy starostov na Horehroni;

F. ODPORÚČA: 1. p. Anne Polákovéj, trvale bytom Clementisova 722, podať novú žiadosť o odpredaj pozemku;

Obec Pohorelá v súlade s §9a ods. 8 písm. e) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov zverejňuje tento

zámer prevodu majetku obce:

Uznesením Obecného zastupiteľstva Pohorelej č. B/6 zo dňa 27. marca 2013 v súlade s §9a ods. 8 písm. e) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov bol trojpäťtinovou väčšinou poslancov schválený **zámer prevodu majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa.**

Obec Pohorelá na základe žiadosti č. j. 505/2012 (doručenej 13.3.2013) p. Františka Ševca, nar. 5.7.1974, trvale bytom Pohorelá, Pohorelská Maša, 1.mája 19, má zámer odpredať do výlučného vlastníctva žiadateľovi vlastnícky podiel 1/1 pozemkov

- a) parc. číslo KN-C 2456/1 v k.ú. Pohorelá, zapísaný na LV č. 654, druh pozemku: zast.plocha a nádvorie, o výmere 500 m²,
- b) parc. číslo KN-C 2456/2 v k.ú. Pohorelá, zapísaný na LV č. 654, druh pozemku: záhrady, o výmere 121 m²,
- c) parc. číslo KN-C 2456/3 v k.ú. Pohorelá, zapísaný na LV č. 654, druh pozemku: záhrady, o výmere 61 m²,

z dôvodu hodného osobitného zreteľa v súlade s §9a ods. 8 písm. e) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov .

Dôvodom osobitného zreteľa je skutočnosť, že ide o pozemky zastavané stavbou (rodinný dom súpisné číslo 19 s príslušenstvom), ktorá je vo vlastníctve kupujúceho vrátane príľahlej plochy, ktorá svojim umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou.

Žiadateľ nadobudol rodinný dom od svojej matky darovacou zmluvou. Pozemky neboli doteraz právne vysporiadané.

Tento pozemok je obcou nevyužívaný a je pre obec prebytočným majetkom.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

OSLÁVENCI

80 rokov

4.4. Anna Mačkinová, Orlová 646

75 rokov

7.4. Veronika Rašiová, M.R.Štefánika 679
22.4. Anna Puťošová, Kpt.Nálepku 113
30.4. Jozef Chromč, Orlová 662

70 rokov

20.4. Anna Jakubčová, Pohorelská Maša 30

65 rokov

10.4. Jozef Terek, Clementisova 735
15.4. Rudolf Ginič, Orlová 579
22.4. Anna Mecková, Jesenského 118
30.4. Ján Bialik, Clementisova 792

60 rokov

25.4. Mária Tereková, Nová 383
26.4. Juraj Mecko, Orlová 512

NOVORODENCI

24.3. Ján Refka, Kpt.Nálepku 188

30.3. Dominika Súkeníková, Za Hronom 831

ZOMRELÍ

Jozef Schiller
Kpt.Nálepku 260
(* 12.10.1937 - † 5.3.2013)

POZVÁNKA

Urbárske a pasienkové pozemkové spoločenstvo Pohorelá, týmto pozýva podielnikov na valné zhromaždenie, ktoré sa uskutoční dňa

28.04.2013, o 14:30 hodine
v jedálni ZŠsMŠ Pohorelá.

Program:

1. Otvorenie a schválenie programu rokovania
2. Voľba mandátovej komisie
3. Správa mandátovej komisie
4. Voľba návrhovej komisie a overovateľov zápisnice
5. Kontrola uznesenia z predchádzajúceho VZ
6. Správa o činnosti a výsledkoch hospodárenia UaPPS za rok 2012, návrh na rozdelenie zisku
7. Správa dozornej rady o výsledkoch kontrolnej činnosti
8. Návrh plánu práce výboru a návrh výrobnno-finančného plánu na rok 2013
9. Diskusia
10. Uznesenie
11. Záver

Z obecné kroniky:

(pozn.: výpis záznamov z kroniky je bez gramatických a štylistických úprav, tzn. písané gramatikou platnou v danom období)

1943: PRESTAVBA OBECNÉHO DOMU - Obecný dom pre vlnkosť stával sa čoraz väčším nezdravším na obývanie. Vlnkosť bola zvlášť veľká v múroch severnej časti budovy. Bola preto prevedená prestavba obecného domu nákladom asi 340.000 Kčs, ktorú previedol staviteľ L. Petrársky z Brezna n./Hr.

ZRIADENIE KINA V POHORELEJ - Pohútka zriadenia kina v Pohorelej, to jest prečo sa tu uchádzalo o zriadenie kina, boli hlavne, aby sa miestnym občanom umožnilo sústavné zábavné – poučné vzdelávanie v súčasnom pokrokovom svete, moderným spôsobom ako je navštevovanie kina a aby sa takto odvrátila pozornosť obyvateľstva, najmä mládeže od kŕčiem. Myslelo sa, že kino upúta myseľ značnej čiastky občanov, čím odvráti, poľahky zmenší sa užívanie liehových nápojov. Je nesporné, že v každom prípade sa tohto čo len do určitej miery dosiahlo. Okrem toho znamenalo kino v obci i finančný zdroj príjmov.

Myšlienku zriadenia kina propagoval a uskutočňoval hlavné Koloman Piljar v rámci činnosti miestnej Hlinkovej gardy za pomoci jednotlivcov – občanov, ktorým snaha zriadenia v Pohorelej nebola cudzia.

Vec nebola ľahká. Bolo treba zadovážiť premietací prístroj i potrebnú miestnosť, i kino – kabínu, vyhovujúcu všetkým potrebám ako i uradmi stanoveným upravam a predpisom. Našlo sa porozumenie u miestneho predstavenstva obce a tiež i u jednotlivých občanov, čím sa umožnilo zriadenie zvukového kina v Pohorelej.

Kino sa zriadilo v miestnej hasičskej sále, ktorá sa musela k tomuto účelu prispôsobiť opravami a pristavaním múranej kina – kabíny. Na toto obec venovala so svojich prostriedkov 40.000.- Kčs, slovom štyridsaťtisíc Kčs.

Premietacie prístroje a zvuková aparatúra získala sa utvorením účastinárskej spoločnosti z miestnych občanov. Jej členmi sa stali: Matej Malecký- obchodník, Karol Lakanda- mäsiar, Karol Vojtko Kubanda č. d. 125, Emil Novák, obchodvedúci filiálky družstva „Budúcnosť“ v Pohorelej a miestna Hlinkova garda, ako právnická osoba. Všetci uvedení členovia vložili do spoločného podniku podiely vo výške po 20.000.-Kčs, Z takto získanej sumy zakúpila sa nová zvuková kino – aparatúra značky „Zeis“. Po predchádzajúcej dohode určili názov pre nové kino na „Kino pod Škalčkou“. Vedúci kina sa stal Koloman Piljar, riaditeľ miestnej ľudovej školy, majiteľom koncesie miestna Hlinkova garda, kinooperátorom Matej Halaj.

1953: ČINNOSŤ NOVEJ PARNEJ PEKÁRNE - Dňa 23. marca 1953 začala činnosť nová parná pekáreň. Vedúcim pekárne je Alfonz Kudelka z Valaskej, ďalší pekári sú Juraj Onisko a František Salcer, obaja z Pohorelskej Maše, vypomáha Anna Štavinová z Pohorelej.

IHRISKO MLÁDEŽE 1953 - dňa 7. IV. 1953 postavila si mládež branky na futbalové ihrisko na poli za školou na Sibile, no tieto im boli svaľané, lebo im tam ihrisko nepovoľili.

OHEŇ V HORÁRNI U JOZEFA KRÁLA - Dňa 8. IV. 1953 vypukol požiar v horárni u horára Jozefa Kráľa od iskier z rušňa. Bolo to vo dne. Pravda miestna motorová striekačka bola práve v oprave. Vypomohli hasiči z továrne v Pohorelskej Maši. Zhorely len bočné staviská. Vznikla škoda v hodnote asi 30.000 Kčs.

1973: OBYVATELSTVO- Obec v počte obyvateľov už niekoľko rokov ostáva približne na rovnakej úrovni. I tento rok je charakteristický touto skutočnosťou. Počet a zloženie sa nezmenili. Sú skoro na tej istej úrovni ako v minulom roku. Mužov je približne 1620 a žien 1710, spolu asi 3300 osôb. V pracovnom pomere je činných asi 1280 osôb. Z toho je mužov približne 815 a žien 465. Mimo bydliská, ale v okrese pracuje asi 460 občanov a mimo okresu 70-80. Len asi 12-15 osôb je činných v poľnohospodárstve. Tento počet pripadá na takmer 880 poľnohospodárskych domácností. Najviac pracovných príležitostí i v tomto roku poskytoval našim občanom závod Omnia v Pohorelskej Maši. Takmer 600 ich pracuje v ňom. Mnohí občania pracujú v Síme v Závadke a jej prevádzkami v Novej Maši. Značný počet občanov pracuje v okolitých lesných správach.

Zvyšovanie životnej úrovne nepopierateľne vidieť najmä na modernizácii domácností a na zvyšovaní počtu kúpených osobných áut.

SOCIÁLNE POMERY: Zdravotné stredisko v Pohorelskej Maši po organizačnej stránke a vybavenosti sa nezmenilo. Lekársku pomoc a zdravotnú starostlivosť poskytovali i v tomto roku našim občanom v štyroch oddeleniach, v obvodnom, zubnom, detským a ženským. Obvodným lekárom je MUDr. Patráš Igor, zubnou lekárkou je MUDr. Kolláriková Veronika. Do detského a ženského oddelenia chodili i v tomto roku ordinovať lekári z Okresného ústavu národného zdravia v Brezne. V lekární je vedúcim PhMr. Babay Ondrej.

Na dôchodok sa vyplátilo asi 578 občanom okolo 4 810 000,- Kč. Okrem toho obdržali ešte 85 000,- Kč formou doplnkovej starostlivosti. Zdarma sa im podávalo teplé jedlo.

Gejza Horák: Pohorelá – dedina pod Orlovou (1939-1943)

V januári, februári a v marci po celej Pohorelej usilovne tkajú. Z každej drevenice počúť rezký vrzgot starých krosien a pravidelné, dva za sebou nasledujúce údery, ubíjania bidlom.

Hej, tká sa... V každej drevenici tkajú plátno na všetko to, čo možno vidieť vari len v nedeľu, keď sa vyoblieka celá Pohorelá. - Ľudia našej dediny nosia na sebe belostný ľan - sami si ho doma krvačne dorobili - a oheň krásnych vyšíviek, ktoré si sami znôtili a vyšili...

Keď príde na Horehronie oneskorená jar, z každej drevenice vykladajú plátno, ktoré cez zimu natkali. - Podelené na konce, ktoré sa rozložia na „belidlo“, (družky zakliesnené vo vidlicových papekoch). Bieli sa tak, že ho polievajú potočnou vodou zo šechtára štyri razy za deň.

Jarné slniečko sa oprie do pásov rozložených popri potoku od samého horného až po dolný koniec dediny a plátno je od neho bielučké ako čerstvo napadnutý sneh.

V Pohorelej plátno nefarbí. Na všetko ho používajú iba nefarbené, biele. V poslednom čase začali už kupovať aj „paľelat“ (šifón, zefír) - na terajšie ťažkosti v nedostatočnej ponuke im to pristavujú a tak sa vracajú k svojmu starému domáckemu, bielemu plátnu, okolo ktorého sa ženy od začiatku toľko nazvírali a nadreli a ktorým sa i dnes sebedovome hrdia.

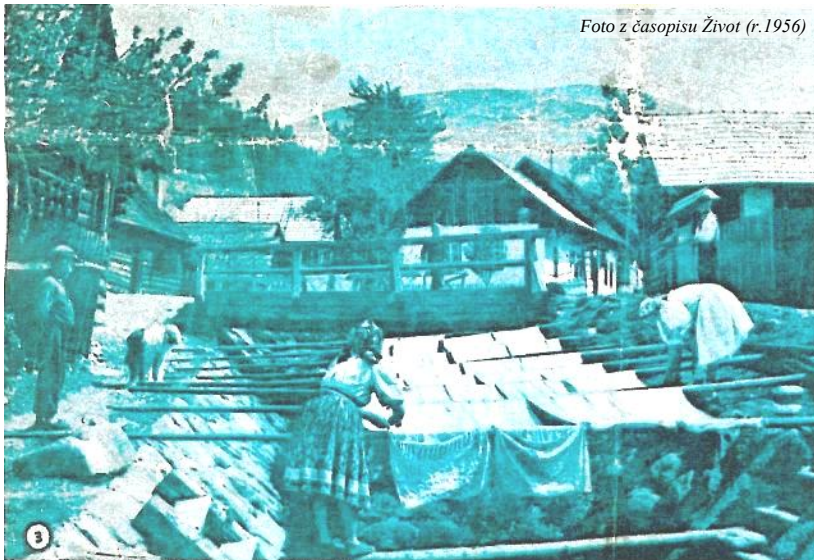

Foto z časopisu Život (r.1956)

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2013/4, ročník IX., - NEPREDAJNÉ -

vydáva Obecný úrad v Pohorelej; Redakcia: Nová 392, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, jan.pompura@pohorela.sk, www.pohorela.sk;

Uzávierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci. Grafická úprava a tlač: OÚ Pohorelá. Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME.